Lietas arhīva Nr. A42-00585-22/37
ECLI:LV:ADRJJTN:2022:0315.A420218321.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2022. gada 15. martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Aldis Vīksne,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2021. gada 6. augusta lēmuma Nr. 31.1-22.9/22.9/8610 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – dienests), izskatot pieteicēja /pers. A/ 2019. un 2020. gada ienākumu deklarācijas, konstatēja neprecizitātes, proti, ka pieteicējs 2019. un 2020. gada apliekamajā ienākumā nav iekļāvis gūto ienākumu no izložu un azartspēļu laimestiem.

Ievērojot minēto, ar dienesta Nodokļu pārvaldes Fizisko personu deklarāciju uzskaites daļas vadītājas 2021. gada 20. maija lēmumu Nr. 31.1-8.60.9/76799 un Nr. 31.1-8.60.9/76811 (turpmāk – sākotnējie lēmumi) veiktas izmaiņas pieteicēja 2019. un 2020. gada ienākumu deklarācijās un noteikts budžetā maksājamais iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk – IIN) 8300,67 *euro* atbilstoši 2019. gada deklarācijā veiktajām izmaiņām un 3377,28 *euro* atbilstoši 2020. gada deklarācijā veiktajām izmaiņām.

Nepiekrītot sākotnējiem lēmumiem, pieteicējs tos apstrīdēja dienesta ģenerāldirektoram.

Ar dienesta ģenerāldirektora 2021. gada 6. augusta lēmumu Nr. 31.1-22.9/22.9/8610 (turpmāk – Lēmums) sākotnējie lēmumi atstāti negrozīti. Lēmums pamatots šādi.

[1.1] Izvērtējot pieteicēja gada ienākumu deklarācijā par 2019. gadu iekļauto informāciju, konstatēts, ka pieteicējs 2019. gadā norādījis apliekamo ienākumu 400 *euro*, kas atbilstoši deklarētajam ir ieņēmumu no laimestiem (42 046,90 *euro*) un izdevumu, kas saistīti ar minēto ienākumu gūšanu (41 646,90 *euro*), starpība.

2020. gadā pieteicējs norādījis apliekamo ienākumu 2150 *euro*, kas atbilstoši deklarētajam ir darba algas (1700 *euro*), ienākumu no intelektuālā īpašuma (600 *euro*) un ieņēmumu no laimestiem (19 496,39 *euro*) summas, un autoru izdevumu (150 *euro*) un izdevumu, kas saistīti ar ieņēmumiem no azartspēļu laimestiem (19 496,39 *euro*) starpība.

Atbilstoši pieteicēja deklarētajam, kā arī iesniegtām bankas kontu izdrukām 2019. un 2020. gadā pieteicējam konstatējami ienākošie maksājumi no SIA "OPTIBET", SIA "PAF Latvija" un SIA "Olympic Casino Latvia".

[1.2] SIA "PAF Latvija" 2021. gada 27. jūnijā sniedza dienestam informāciju, ka 2020. gadā pieteicējam ir veiktas naudas izmaksas 10 036,39 *euro* apmērā. Tā kā neviena no izmaksāto laimestu summām nepārsniedza 3000 *euro*, tad SIA "PAF Latvija" nebija nepieciešamība iesniegt "Paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām".

SIA "OPTIBET" 2021. gada 6. jūlijā sniedza dienestam informāciju, ka pieteicējam veiktās izmaksas nepārsniedza 3000 *euro*, līdz ar to pieteicējs netika informēts par ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmēru, kā arī pieteicējs nav lūdzis izsniegt SIA "OPTIBET" paziņojumus par 2019. un 2020. gadā saņemtajām laimesta summām un ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli. 2019. gadā kopā pieteicējam veiktas izmaksas 40 946,90 *euro* apmērā un 2020. gadā 9460 *euro* apmērā.

[1.3] Gada ienākumu deklarācijā tiek uzrādīti visi maksātāja taksācijas periodā (kalendāra gadā) gūtie ienākumi, arī ar nodokli neapliekamie ienākumi, ja to kopējā summa pārsniedz 10 000 *euro* gadā. Par fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti izložu un azartspēļu laimesti. Gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti izložu un azartspēļu laimesti, ja laimesta (tā vērtības) apmērs (to kopsumma) taksācijas gada laikā nepārsniedz 3000 *euro*.

Izvērtējot SIA "OPTIBET" un SIA "PAF Latvija" sniegto informāciju un pieteicēja konta pārskatu, ir nepārprotami konstatējams, ka pieteicējs laimestus guvis vairākos periodos. Pieteicējam vairākkārt izmaksātas laimesta summas līdz 3000 *euro*.

Līdz ar to izskatāmajā gadījumā pieteicējam 2019. gada ienākumu deklarācijā bija jādeklarē ienākums no izložu un azartspēļu laimestiem 39 046,90 *euro* apmērā, ko veido SIA "OPTIBET" veiktās izmaksas 40 946,90 *euro* un SIA "Olympic Casino Latvia" veiktās izmaksas 1100,04 *euro*, atņemot no to kopsummas ar nodokli neapliekamo ienākuma apmēru 3000 *euro*, savukārt 2020. gada ienākumu deklarācijā bija jādeklarē ienākums no izložu un azartspēļu laimestiem 16 496,39 *euro* apmērā, ko veido SIA "OPTIBET" veiktās izmaksas 9460 *euro* un SIA "PAF Latvija" veiktās izmaksas 10 036,39 *euro*, atņemot no to kopsummas ar nodokli neapliekamo ienākuma apmēru 3000 *euro*. Pieteicējs gada ienākumu deklarācijās kļūdaini deklarējis ienākumu no izložu un azartspēļu laimestiem un ar to saistīto izdevumu starpību.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots šādi.

[2.1] Iesniedzot 2019. un 2020. gada deklarācijas, pieteicējs labticīgi norādīja visus gūtos ieņēmumus, kuri apliekami ar iedzīvotāju ienākuma nodokli – darba alga, saimnieciskās darbības veicēja ieņēmumi, autoratlīdzības ieņēmumi un ieņēmumi no nekustamā īpašuma izīrēšanas. No dienesta tika saņemta atbilde, ka norādītie ieņēmumu apjomi krasi atšķiras no apgrozītajiem līdzekļiem bankas kontā, un ka deklarācijā jānorāda arī ar nodokļiem neapliekamie ieņēmumi, kuri pārsniedz 10 000 *euro*. Tādēļ, aizpildot deklarācijas atkārtoti, pieteicējs norādīja arī totalizatorā gūtos laimestus, kuru kopsumma, ņemot vērā iemaksāto likmju summas, bija ar negatīvu bilanci, tādēļ laimestu kopsumma nepārsniedza 3000 *euro* gadā, tādēļ sākotnējā deklarācijā tie tika nenorādīti atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju nodokli" 9. panta piektajai daļai.

[2.2] Dienests pretēji Izložu un azartspēļu likuma 1. panta 18. daļai norādīja, ka totalizatora laimesta kopsumma aprēķināma tikai no azartspēļu rīkotāja izmaksātajām summām, neņemot vērā izdarīto likmju kopsummu. Šāda tiesību normu interpretēšana rada absolūti neloģiskas situācijas, piemēram, ja persona veic totalizatora likmi 10 000 *euro* apmērā uz notikumu ar koeficentu 1.10, tad laimesta daļa veidojās 10 000 x 1.10 = 11 000 *euro*. Reālā laimesta summa ir 1000 *euro*, no kuras nav jāmaksā nodokļi, jo tā nepārsniedz 3000 *euro* atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9. panta piektajai daļai. Turpretī dienesta interpretācijā regulējums nosaka, ka laimests ir 11 000 *euro*. Tātad iedzīvotāju ienākuma nodoklis jāmaksā no 8000 *euro* ienākuma (11 000 – 3000 = 8000). Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme šajā gadījumā būtu 20 % no 8000 *euro* = 1600 *euro* (IIN apmērs). Tātad faktiski laimējot 1000 *euro*, pieteicējam jāmaksā IIN 1600 *euro*, jeb nodoklis ir lielāks par pašu laimestu, tātad pieteicējs nevis laimēja, bet automātiski kļuva par nodokļu parādnieku.

Arī gadījumā, ja, piemēram, persona veic iemaksu un likmi 10 000 *euro* apmērā. Likme netiek ne laimēta, ne zaudēta, jo nepiepildās neviens no prognozējamajiem rezultātiem, bet tiek atgriezta, norādot koeficentu 1.00. Atgriežot šo summu savā bankas kontā, šī izmaksa tiek uzskatīta par laimestu un dienesta interpretācijā pieteicējam jāmaksā nodoklis par šo summu, lai gan pieteicējs vispār neko nav laimējis.

[2.3] Likumdevējs ir uzlicis par pienākumu azartspēļu rīkotājam informēt dienestu gan par iemaksātajām, gan par izmaksātajām summām spēlētāju spēļu kontā. Secināms, ka dienests ir informēts gan par iemaksāto likmju kopsummu, gan par izmaksāto likmju kopsummu un var elementāri aprēķināt reālo laimesta summu, no kopējās iemaksātās summas atņemot kopējās izmaksātās summas, lai aprēķinātu nodokļa apmēru atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9. panta piektajai daļai, bet izvēlas to nedarīt, netaisnīgi iekasējot no azartspēļu organizētāju klientiem IIN.

Lēmumā dienests atsaucās uz Izložu un azartspēļu likuma 1. panta 18. daļu, norādot, ka totalizatora laimests ir atkarīgs no iemaksāto likmju kopsummas, tomēr dienests to nav ņēmis vērā un turpina interpretēt tiesību normas par sliktu azartspēļu un izložu rīkotāju klientiem.

Pieteicējs ir spiests maksāt IIN no laimesta apjoma, kurš nekad nav bijis pieteicēja rīcībā, jo vienmēr laimētās summas tika iemaksātas atpakaļ azartspēļu rīkotāja kontā. Pieteicējs cieta finansiālus zaudējumus azartspēļu atkarības dēļ, un izveidoto nodokļu parādu nav spējīgs segt, jo šādas summas nekad nav bijušas pieteicēja rīcībā. Apzinoties situācijas nopietnību un izveidojušos situāciju, ar apkārtējo palīdzību pieteicējs pārtrauca spēlēt totalizatoru, tomēr radītā situācija pieteicēju ir nostādījusi maksātnespējas priekšā. Lai arī dienests pretimnākoši ir sadalījis parāda summu vairākos maksājumos, tomēr segt saistības ir apgrūtinoši, ņemot vērā, ka pieteicēja ieņēmumi nav lieli, pieteicējam ir divi apgādājamie, studiju un studējošā kredīts un saimnieciskā darbība, kas saistīta ar sporta sacensību rīkošanu iekštelpās, kas ir apturēta saistībā ar Covid-19 ierobežojumiem.

Dienesta tiesību normu interpretācija apdraud Satversmes 105. pantā noteiktās personu tiesības uz īpašumu, un būtiski palielina iedzīvotāju riskus iekļūt parādos. Personas nav pietiekami informētas par 2018. gadā veiktajām izmaiņām, regulējums ir nesaprotams un pretējs loģikai, ņemot vērā, ka personas ar azartspēļu atkarībām jau ir cietušas finansiālus zaudējumus, tiek pakļautas vēl nesamērīgam un negaidītam nodokļu slogam pēc ienākumu deklarācijas iesniegšanas.

[3] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu dienests to neatzīst un lūdz noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētiem argumentiem, papildus norādot, ka gan dalības maksa, gan likmes, kuras azartspēlēs tiek izdarītas, ir pielīdzināmas izdevumiem, kuras azartspēles spēlētājam ir nepieciešams izdot, lai vispār varētu piedalīties azartspēlē. Pēc analoģijas azartspēles spēlēšana ir salīdzināma ar izklaides pakalpojuma pirkšanu. Bet spēlētāja laimests, kuru azartspēles organizētājs izmaksā spēlētājam, ir šī spēlētāja ienākums, neskatoties uz to, ka spēlētājam šis izklaides pakalpojums ir izmaksājis dārgāk, nekā no tā gūtais ienākums.

Nodokļi veido būtisku un neatņemamu kopējo valsts budžeta ieņēmumu daļu, un tie tiek noteikti, lai nodrošinātu sabiedrības labklājību. Līdz ar to nodokļu iekasēšana ir nepieciešama demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu sabiedrības labklājību. Attiecīgi valstij ir pienākums sabiedrības labklājības interesēs izveidot efektīvu nodokļu iekasēšanas sistēmu, bet personām ir konstitucionāls pienākums maksāt pienācīgā kārtībā noteiktus nodokļus. Nodokļa maksāšana nav uzskatāma par pieteicēja Satversmes 105. pantā garantēto tiesības uz īpašumu aizskārumu.

[4] Pieteicējs 2021. gada 15. septembra papildu paskaidrojumā norādīja, ka likumdevējs ir uzlicis par pienākumu azartspēļu rīkotājam sekot laimestu summai arī spēlētāja kontā, ne tikai izmaksājot laimestu no spēlētāja konta uz spēlētāja bankas kontu, jo izmaksa no spēlētāja nav uzskatāma par laimestu, tā ir paša azartspēļu spēlētāja/lietotāja izvēlēta summa, kuru persona izvēlās, kādā apjomā pārskaitīt uz savu bankas kontu. Laimests ir azartspēļu organizētāja izmaksāta summa, kas totalizatorā atbilst Azartspēļu un izložu likuma 1. panta 18. punktā norādītajam. Tādēļ laimests totalizatorā nevar būt paša lietotāja izvēlēta summa, paša lietotāja izvēlētā apjomā, bet gan azartspēļu organizētāja izmaksātā summa azartspēļu spēlētāja kontā.

Pieteicējs apzinās nodokļu maksāšanas jēgu un būtību, tādēļ apzinīgi maksā visus nodokļus gan no pamatdarba, gan kā saimnieciskās darbības veicējs, gan autoratlīdzības saņēmējs, bet konkrētā situācija ir ne tikai netaisnīga, bet arī likumam neatbilstoša dienesta tiesību normu interpretācijas dēļ, kas neatbilst likumdevēja gribai un nodokļu iekasēšanas loģikai, jo azartspēļu rīkotāja klients, kurš azartspēles spēlējis ar zaudējumiem, nevar nomaksāt IIN pēc gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas, ja faktiski laimestus nav guvis un ir cietis zaudējumus.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietas dalībnieku sniegtos paskaidrojumus kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Ar sākotnējiem lēmumiem veiktas izmaiņas pieteicēja 2019. un 2020. gada ienākumu deklarācijās un noteikts budžetā maksājamais IIN 8300,67 *euro* apmērā atbilstoši 2019. gada deklarācijā veiktajām izmaiņām un 3377,28 *euro* apmērā atbilstoši 2020. gada deklarācijā veiktajām izmaiņām, proti, iekļaujot SIA "OPTIBET", SIA "PAF Latvija" un SIA "Olympic Casino Latvia" pieteicējam izmaksātos laimestus 2019. un 2020. gadā.

Savukārt pieteicējs uzskata, ka laimesti nebija jādeklarē (likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9. panta piektā daļa), jo laimesti totalizatorā, ņemot vērā iemaksāto likmju summas, bija ar negatīvu bilanci un laimestu kopsumma gadā nepārsniedza 3000 *euro*.

Secināms, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicējam bija pienākums ienākumu deklarācijā par 2019. un 2020. gadu gadu deklarēt gūtos laimestus un nomaksāt par tiem IIN tādā apmērā, kā secinājis dienests.

Ievērojot minēto, izskatāmās lietas ietvaros tiesa pārbaudīs, vai pieteicējam bija pienākums ietvert 2019. un 2020. gada deklarācijās saņemtos laimestus un nomaksāt par tiem IIN dienesta norādītajā apmērā.

[7] Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8. panta trešās daļas 20.^{4} punkts noteic, ka pie pārējiem fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti izložu un azartspēļu laimesti, ja šā likuma 9. panta pirmās daļas 5. punktā nav noteikts citādi. Savukārt likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9. panta pirmās daļas 5. punkts noteic, ka gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti izložu un azartspēļu laimesti, ja laimesta (tā vērtības) apmērs (to kopsumma) taksācijas gada laikā nepārsniedz 3000 *euro*.

Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 22.2.

punkts citastarp noteic, ka piemērojot likuma 8. panta trešās daļas 20.[4] punktu, kā arī ņemot vērā likuma 9. panta pirmās daļas 5. punktu, 15. panta otro, septiņpadsmito un deviņpadsmito daļu, nodokļa maksātājs neatkarīgi no ienākuma izmaksas vietā piemērotās nodokļa likmes ienākumu no izložu un azartspēļu laimestiem iekļauj taksācijas gada deklarācijā un aprēķina nodokli rezumējošā kārtībā, piemērojot attiecīgajam gada ienākuma apmēram noteikto nodokļa likmi vai nodokļa likmes. No minētā tiesiskā regulējuma tiesa secina, ka likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8. panta trešās daļas 20.[4] punkta tvērumā neietilpst, proti, ar nodokli netiek aplikti un tātad nav jādeklarē, tikai tādi izložu un azartspēļu laimesti, kuru kopējais apmērs (to kopsumma) attiecīgā taksācijas gada laikā nepārsniedz 3000 *euro*.

Līdz ar to, ja laimesta apmērs vai vairāku laimestu kopsumma attiecīgā taksācijas gada laikā pārsniedz 3000 *euro*, personai rodas pienākums iekļaut gada ienākumu deklarācijā gūto laimestu vai vairākus laimestus un aprēķināt nodokli rezumējošā kārtībā, neatkarīgi no ienākuma izmaksas vietā piemērotās nodokļa likmes. Arī no likumprojekta "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" anotācijā citastarp norādītā (*sk. http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/FDE50450C2B3A295C225815A0054340B?OpenDocument*) var izdarīt analoģiskus secinājumus.

Savukārt gadījumos, kad personai laimestu vai laimestus ir pienākums iekļaut gada ienākumu deklarācijā un aprēķināt iedzīvotāju ienākuma nodokli, tad nodokļa attiecīgā procentu apmēra piemērošanu noteic likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 15. panta 24. punkts. Proti, gadījumā, ja maksātājs laimējis izložu vai azartspēļu laimestu, kas pārsniedz 3000 *euro*, un tas izmaksāts vienā reizē vai summējot visā azartspēles organizēšanas vietas apmeklējuma laikā, izložu vai azartspēļu laimesta daļai, kas pārsniedz 3000 *euro*, bet nepārsniedz 55 000 *euro*, taksācijas gada laikā piemēro nodokļa likmi 23 procentu apmērā, bet izložu vai azartspēļu laimesta daļai, kas pārsniedz 55 000 *euro*, piemēro nodokļa likmi 31,4 procentu apmērā.

Tiesas ieskatā no minētā tiesiskā regulējuma nepārprotami izriet, ka izložu vai azartspēļu laimesta, neatkarīgi, vai tas laimēts un izmaksāts vienā maksājumā vai summējot no vairākiem laimestiem, daļai, kas pārsniedz 3000 *euro*, bet nepārsniedz 55 000 *euro* attiecīgā taksācijas gada laikā, piemēro nodokļa likmi 23 procentu apmērā. Pārbaudot Lēmumu, tiesa atzīst, ka dienests izskatāmajā lietā minētās tiesību normas ir piemērojis atbilstoši un pareizi.

Tādējādi tiesa noraida kā nepamatotu pieteicēja argumentu, ka dienests nepareizi piemērojis minētās tiesību normas, jo neviens no laimestiem nav pārsniedzis 3000 *euro*, kā arī, summējot laimestus azartspēles organizēšanas vietas apmeklējuma laikā, tie nepārsniedz 3000 *euro*.

Līdz ar to tiesa piekrīt dienesta viedoklim, ka izskatāmajā gadījumā pieteicējam 2019. gada ienākumu deklarācijā bija jādeklarē ienākums no izložu un azartspēļu laimestiem 39 046,90 *euro* apmērā, ko veido SIA "OPTIBET" veiktās izmaksas 40 946,90 *euro*, un SIA "Olympic Casino Latvia" veiktās izmaksas 1100,04 *euro*, atņemot no to kopsummas ar nodokli neapliekamo ienākuma apmēru 3000 *euro*. Savukārt 2020. gada ienākumu deklarācijā bija jādeklarē ienākums no izložu un azartspēļu laimestiem 16 496,39 *euro* apmērā, ko veido SIA "OPTIBET" veiktās izmaksas 9460 *euro* un SIA "PAF Latvija" veiktās izmaksas 10 036,39 *euro*, atņemot no to kopsummas ar nodokli neapliekamo ienākuma apmēru 3000 *euro*.

Lietā nav arī strīda, ka neviena no minētajām laimesta izmaksas vietām nav ieturējusi iedzīvotāju ienākuma nodokli no izmaksātajiem laimestiem, jo katra atsevišķa pieteicējam veiktā izmaksa nepārsniedza 3000 *euro*. Attiecīgi arī secināms, ka pieteicējs gada ienākumu deklarācijās kļūdaini deklarējis ienākumu no izložu un azartspēļu laimestiem un ar to saistīto izdevumu starpību.

No Azartspēļu un izložu likuma izriet, ka azartspēle (arī totalizators) ir spēle, kurā fiziska persona, iemaksājot dalības likmi, var iegūt laimestu (minētā likuma 1. panta 12. punkts), kas ir naudas summa, kuru spēlētājam saskaņā ar azartspēles noteikumiem laimēšanas gadījumā izmaksā azartspēles organizētājs.

Attiecīgi secināms, ka minētās tiesību normas neparedz, ka izložu un azartspēļu laimesta saņēmējam kā ienākums būtu deklarējama tikai starpība starp iemaksāto dalības likmi un saņemto laimestu (kā uzskata pieteicējs).

Tiesa vērš pieteicēja uzmanību, ka attiecīgās tiesību normas ir piemērojamas un interpretējamas sistēmiski, nevis izdalot kādas tiesību normas vienu atsevišķu teikuma daļu.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, tiesa atzīst, ka dienests atbilstoši iepriekš norādītajās tiesību normās noteiktajam pamatoti pieteicēja kopējos gūtajos ar IIN apliekamajos ienākumos iekļāva pieteicējam 2019. un 2020. gadā izmaksātos laimestus, un laimestu summai, kas pārsniedz 3000 *euro*, pamatoti piemēroja nodokļa likmi 23 procentu apmērā.

[8] Tiesa nepiekrīt pieteicēja viedoklim, ka dienesta tiesību normu interpretācija apdraud Satversmes 105. pantā noteiktās personu tiesības uz īpašumu un būtiski palielina iedzīvotāju riskus iekļūt parādos.

Kā tas ir norādīts Satversmes 105. panta otrajā un trešajā teikumā, īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka regulējums, kas paredz personai pienākumu maksāt nodokli, ietilpst Satversmes 105. pantā noteikto pamattiesību tvērumā (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 6. decembra sprieduma lietā Nr. 2010-25-01 5. punktu*). Šajā sakarā ir jāņem vērā, ka nodokļi veido būtisku un neatņemamu kopējo valsts budžeta ieņēmumu daļu, un tie tiek noteikti, lai nodrošinātu sabiedrības labklājību. Līdz ar to nodokļu iekasēšana ir nepieciešama demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu sabiedrības labklājību. Attiecīgi valstij ir pienākums sabiedrības labklājības interesēs izveidot efektīvu nodokļu iekasēšanas sistēmu, bet personām ir konstitucionāls pienākums maksāt pienācīgā kārtībā noteiktus nodokļus (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 6. decembra sprieduma lietā Nr. 2010-25-01 9. punktu*).

Attiecīgi tiesa piekrīt dienestam, ka atbilstoši minētajām Satversmes tiesas atziņām nodokļa maksāšana nav uzskatāma par pieteicēja Satversmes 105. pantā garantēto tiesības uz īpašumu aizskārumu.

[8.1] Pieteicējs norāda, ka personas nav pietiekami informētas par 2018. gadā veiktajām izmaiņām, regulējums ir nesaprotams un pretējs loģikai, ņemot vērā, ka personas ar azartspēļu atkarībām jau ir cietušas finansiālus zaudējumus, tiek pakļautas vēl nesamērīgam un negaidītam nodokļu slogam pēc ienākumu deklarācijas iesniegšanas.

Kā izriet no Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 2. panta otrās daļas neviens nevar aizbildināties ar oficiālajā izdevumā publicēto tiesību aktu vai oficiālo paziņojumu nezināšanu. Attiecīgi arī par sekām, ko var radīt nepietiekama informētība par tiesību normu regulējumu, ir atbildīga tikai pati persona.

[8.2] Saistībā ar pieteicēja viedokli, ka regulējums ir nesaprotams un pretējs loģikai, tiesa norāda, ka tiesību normas regulējums pauž likumdevēja gribu un likumprojektu izskatīšanas un pieņemšanas kārtību nosaka Latvijas Republikas Satversme un Saeimas kārtības rullis.

Tiesa, iepazīstoties ar strīda tiesisko regulējumu, kā arī Azartspēļu un izložu likuma un Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" anotācijām, nesaskata pieteicēja norādīto neloģiskumu tiesību normu regulējumā vai arī pretrunīgus secinājumus par tiesiskā regulējuma pamatojumu.

[8.3] Tiesa vērš pieteicēja uzmanību, ka piedalīšanās azartspēlēs un pieteicēja veiktie ieguldījumi, piedaloties totalizatorā un izvēloties likmes formātu (likmes apmēru, notikumu skaitu utt.), tāpat kā zaudējumi, ir paša pieteicēja izvēle un atbildība. Savukārt jebkurš izložu vai azartspēļu laimests, ja tas pārsniedz 3000 *euro* vai to kopsumma attiecīgā taksācijas gada laikā pārsniedz 3000 *euro*, ir jādeklarē kā ienākumi, un no summas, kas pārsniedz 3000 *euro*, ir aprēķināms un maksājams iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

Arī Senāts ir atzinis, ka ar nodokli ir apliekami tādi personas saņemti maksājumi, kuriem ir ienākuma raksturs (*sk. Senāta 2020. gada 30. aprīļa*

sprieduma lietā Nr. SKA?3/2020 5. punkts).

Tādējādi pieteicēja norādītais apstāklis, ka faktiski laimestus nav guvis un ir cietis zaudējumus, nevar ietekmēt pieteicējam kā nodokļa maksātājam uzlikto pienākumu deklarēt savus ienākumus un maksāt nodokļus likumā noteiktajā kārtībā.

[9] Apkopojot iepriekš minēto, tiesai nerodas šaubas par Lēmuma tiesiskumu, proti, tiesa atzīst, ka dienests pamatoti pieteicēja 2019. gadā kopējos gūtajos ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajos ienākumos iekļāva pieteicējam 2019. un 2020. gadā izmaksātos laimestus un no to kopsummas, kas pārsniedz 3000 *euro*, pamatoti aprēķināja iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē pamatu Lēmuma atcelšanai, bet pieteicēja pieteikums līdz ar to ir noraidāms.

[10] Vienlaicīgi tiesa norāda, ka Senāts, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām, vairākkārt norādījis, ka no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*Senāta 2005. gada 22. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-378/2005 12. punkts*).

Tādējādi tiesa šajā spriedumā detalizēti neatrunā visus pieteicēja norādītos argumentus, kā vien tos, kam ir būtiska nozīme izskatāmajā lietā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu un 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2021. gada 6. augusta lēmuma Nr. 31.1-22.9/22.9/8610 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnesis A. Vīksne